

államkormány, nekünk reform, vallásu protestáns keresztyéneknek is kötelességünk nem tette „Szent István” ünnepe nek megülését!

Mindezek a tények világosan elléne mondanak azon állításnak, hogy a magyar állam ma vallás fekezett nélküli. Miért nem tud hát megvalósulni az a tökéletes jog viszonyosság s egyenlőség a vallás felekezetek között a melyet az 1848 XX t. c. kimondott? Miért dönthető el oly nehezen az alapok és alapítványok jogi természeté feletti kérdés?!

Hogy a reform, egyház iskolák nélkül is megélhetne, azt az állítást merésznek, de helyesnek és megállhatónak nem tartom, ellene mond annak maga, ama százados tapasztalat alapján, s gyakran hangzottatott kifejezés: hogy az iskolák az egyház veteménysé kertjei. Abból pedig, hogy „az iskolák az egyház ellen is felemelhetik fegyverüket” szerintem legalább nem az következik, hogy tehát csapjuk el azokat, az egyháztól, a mikor természetesen még veszedelmesebbé válhatnak, mint ellenség; hanem az, hogy azokat megtartsuk a magunk kezéi között, s befolyása alatt, s éber vigyázattal örökösünk felettük, hogy jó édes anyánk, az egyház ellen fegyvert ne fogjanak.

A jó édesanyának még esetleg hibázó gyermekét is szeretni kell s e szeretetből kifolyólag az illet nem magától eltaszítani, hanem megjavítani a kötelessége!

Én valóban bámulattal olvasom, hogy épen az a különben általam igen nagyra becsült tanár ur (Balogh F.) hirdeti ily tudományt, s gerjeszt általa hidegséget a felekezeti, illetőleg a reform, iskolák iránt, a kiről köztudomásu, hogy néhány évvel ezelőtt egyik legbuzgóbb előharczósa, mondani életre keltője volt a magyar protestáns egyetem eszméjének. Hiszen, ha az alsóbb rendű iskolák felemelhetik őket tápláló édes anyjuk az egyház ellen, fegyverüket, még hatalmasabb fegyverekkel támadhatna arra esetleg, a magasabb tudományossággal bíró egyetem!

Az ilyes nyilatkozatok bizonynyai nem élesztőleg sőt lehasztólóg hatnak az iskolák iránti áldozatkész buzgóságra.

Nagy Lajos,

ref. lelkes és egyh. m. tanácsbíró.

Náray Imre orsz. képviselő temetése Aradon tegnapielőtt ment végbe. Jelen volt Tabajdy főispán a megye tisztviselőivel, Nagy t. székü elnök a bírákkal, jelen voltak az ügyvédi kar tagjai és számos egyéb résztvevő közönség. A beszentelést Janosy gárdián végezte. A halottas háznál Varjasy József, a sírnál Sümegi szerkesztő tartotta a gyászbeszédet.

A Marat körmondata végén, Lafayette fölött még visszatartott tetszés tapsolás, a Marat körmondata végén is Hecker fölött kiált.

Ezen kettős beszédet kiki a maga mérséklete, maga ösztöne, maga gyűlölsége szerint hangatta meg, Jourdan vakbuzgó tisztelője Maratnak oly jelet adta egy embernek, ki egy főt levág. Legendre kinyújtá meztelen karját a szöszök felé, Colot d'Herbois, hogy egyetértését kifejezze színházi tartásban forgatta fejét, Bordier dobogott lábával, Fournier az amerikai, ajakait feifele hajta az utálat mosolya által; fogai oly fehéreknek látszottak, mint tigrisai; Maillard nyugodt és hideg volt; teljes mellével lehelvén, szép fejének nemes mozdulatával hátra veté hosszú haját.

A mi Dantont illeti, némi ijedséggel tekintett ezen emberre, ki homályos s ismeretlen léteire így beharapott a társadalom titkos részébe, ki a nap két bálványát, melyeket Lafayette-nek és Necker-nek hívtak, és a minden idők bálványát a monarchiát megtámadta.

És hogy támadta meg mindezt? Az igazsággal és a hazugsággal, a káromlással és a rágalommal; előlül és hátulról, az neki miudegy volt.

Ezen emberben egyszerűmind a sze-

Konstantinápoly, szept. 15.

(A Debreczen tudósítójától.)

II.

Tudvalevő dolog, hogy a ki elég ügyetlen Oláh- és Bulgár országokon keresztül nagy máhákát vinni magával, az a határ vármézáinál agyon székírozatik. Ezt kikérülni akarván, Magyar ur még Budapestén földá saját és szakácsnéja s podgyászát directe Konstantinápolyig és aztán ök hajóra szállván, egész keleti kényelemmel elindultak Brussára via Orsova, Rutschuk, Varna stb. Orsovára érvén azonnal köztudomásu tétetett, hogy a gőzhajó itt néhány óráig kiköt; az Orsován állomásozó török konsul pedig brussai születésű és Magyar urnak régi jó barátja lévén, mi sem természetesebb, minthogy Magyar ur azonnal parfra szállt, hamarjában meglátogatni akarván török barátját. Ép azon percbeben midőn a hajóra ismét vizszatért, egy hajmeresztő jelenetek lett kéntelen tanuja lenni: Tóth Piroskát pandurok kísérték ki a hajóból! Magyar ur szelid hangon tudakozódván, hogy mit akarnak az ő szakácsnéjával, válaszul azt nyerte hogy ő nekik is velük kell mennie a szolgabírói hivatalba. Maga a szolgabíró nem lévén a hivatalban, csak is borralaló által sikerült elérni, hogy annak megérkezéig nem a börtönben hanem a hivatal szobában várakozhassék! Azalatt még a szolgabíró kávéházból elhozhattak, a gőzhajó elindult. Magyar ur és szakácsnéja most már a legnagyobb feszültséggel várták, hogy mi fog velük történni? Végre megjelent a hatalmas szolgabíró ur kinek szemei mint tűzkarikák forogtak; Szerényen átnyújtá magyar ur az előkért utilevelét és egyuttal a hivatalos bizonyítványát és a Tóth Piroskával kötött szerződést is, de mind hasztalan volt; a szolgabíró perczről perczre izgatottabb lett, szitkokat szórt mintegy kanász, elnevezte Magyar urat kupplernek, és azon szigorú rendeletet adá, hogy Magyar ur is csak is azon egyedüli föltétel alatt ha rögtön 200 forintot lefizet, állíttassék szabad lábra — aztán akár elutazhat! — de a Tóth Piroskának megtiltja Magyarországot elhagyni (daczára a kifogastalan utilevelnek?) és mindaddig a börtönben tartassék, míg ládája Konstantinápolyból visszazérkezik és 70. frint büntetéspenzt le nem fizet. (A ládáról polietez magához vette a szolgabíró.)

Magyar ur rögtön megvolt róla győződve, hogy a szolgabíró különös magaviselése és a még különösebb történet, egy ostobául kigondolt terv vala, hogy a szolgabíró ur magának egy kis apró pénzt szerezhesen — arra pedig éppen nem gondolt a szolgabíró ur a ő szétzilált eszével, hogy Magyar ur, még ha összes vagyonába sőt életébe kerülne is, becsületében ily módon gázolni, nem egy oláhcsaládból eredő szolgabíró, de magától az égi hatalomtól sem titheti el szótlanul!!!

Mindeztánna Magyar ur mindent elkövetett hogy az oláh véri szolgabíró urat kapacitálja — mi képtelenség volt — még hivatkozott az ottani török konsulra, ki érte és becsületéért szükség esetén irásilag is jó fog állani. „Hallgass kutyá, itt nem vagy korcsmában, vagy azt akard hogy visszavezesselek? a te ázsiai konsulod csak annyi mint nálunk egy

lindek foga és a kigyó mérge is észlelhető volt.

De milyen jól tudta ezen ember, hogy kihez beszélt! miként hallotta szavait, egyiket a másik után ezen sovargó, kivancsi, fájdalokkal terhelt szenvedőkre! Marat felegetta, hogy a szellemek hajlandók voltak őt meghallgatni, hogy nekik ezen két tamadás után, egy főtüzeltére és ez uton két tagadott győzelem helyett egy diadalra volt szüksége.

Intett, hogy még valami mondani valója van; a casnd, mint valami varázs által állott ismét be.

Mind a két kezét kinyújtván a borzadó hallgatóság felett folytatá tovább Marat.

„És most jól meghallgassatok, amit nektek még mondanom kell; mindnyájatok amennyien itt vagytok. Ha két ember anyátokat, a halálok leghoszabbja a legfájdalmasabbja, legkegyetlenebbje az éhség által halatta volna meg; megbocsátásokat nekik? Ugye, nem? Annál fogva kevésbé fognátok védelmezőketek éreitek szabaddítókat bálványaitokat csinálni belőlök. Nos hát, ezen emberek, az emberek, az egyik uszorás, a másik aristokrata, képviselői azon két fajnak, melyeket anyatok a mi anyánk, a közös anyát megölték, — a földet! a földet melyből születettünk, mely minket a világra hozott, mely ben-

kaplár, annak a bizonyítványára sem adok egy fityinget se!”

„Vérem megfagyott, reszkettem és alig bírtam könnyeimet elfojtani, — lefizettem a 200 forintot és az ajtó felé tántorgottam. — Ezen szavakkal mesélte el nekünk Magyar ur orsovai életményeit, midőn a napokban megérkezett és egylettünk termében körülültük, hogy mi is halljunk valami jót és szépet drága hazánkról. . . .

Szegény Magyar József másnap ismét felkereste a török konsult, egyedüli ismerőst Orsován, — elbeszélte neki a történeteket és együtt mentek a kávéháza a főkeresni a szolgabíró. Mind hasztalan! a török konsul is kikapott, — azt ordítá neki a szolgabíró: az ur törődjék saját alattalóival, ne pedig az enyiméivel! Innen elmentek egy ügyvédhez, ki oly szíves volt velük együtt a főszolgabíróhoz menni, de ez is csak azt tanácsolta, hogy adasson Magyar ur magának egy nyugtát a lefizetett 200 forintról és aztán pörölje be a szolgabíró Budapestén. A szakácsné magával hozni, vagy csak a börtönből kiszabadítani lehetetlen volt.

Magyar József ur, ki még Budapestén 70 forint előleget adott szakácsnéjának — azonkívül a két személyre Konstantinápolyig váltott directe jegy érvényességét is elvesztette, hosszú képpel és egyedül kénytelenített tovább utazni, — de rögtön megérkezése után ugyan dr. Reinhitz Adolf ügyvéd ur által bepöröltette az orsovai szolgabíró urat. Kiváncsiak vagyunk hogy minő halálítélettel fog az orsovai szolgabíró ur kivégeztetni!

Ebből a történetből pedig az a tanúság, hogy: Magyarországhoz csak magyar embernek kell hivatalt adni!!!

H. Kovács Imre.

A trónörökös pár ünnepélyes fogadtatása.

(Saját tudósítónktól.)

Maros-Vásárhelyt, szept. 19.

Maros-Aásárhely sz. kir. város törvényhatósági bizottsága még a múlt évben egy rendezőbizottságot küldött volt ki kebeléből a trónörökös pár első erdélyi látogatása alkalmából az elfogadási ünnepély rendezésére. Ezen bizottság szept. 15-én délután 3 órára hivta össze első tanácskozására elnöklő polgármester, hogy a trónörökös pár szept. 21-én leendő látogatása ötletéből a szükséges előintézkedéseket megtehesse. A bizottság a városból tanács termében gyűlt össze beaván Béli Gergely főispán ur öméltségének megérkezését, következőleg állapította meg az elfogadási ünnepély főbb pontozatait:

1. A rendező-bizottság a nagy közönséget mint a múlt évben, úgy az idén is falragaszok utján értesíti a trónörökös pár érkezéséről, mely előírás szerint szeptember 21-én délelőtt 11 óra 54 perczre van elhatározva.

2. A városi és megyei törvényhatóságok erkölcsi testületek hivatalosan kéretnek fel a megjelenésre.

3. A város nemzetiszínű lobogókkal virágfüzerek és szőnyegekkal lesz feldíszítve, melynek eszközésére a polgársághoz városnegyedenként és utcásonban fel-

nünket anyagával táplált, mely minket befogad halálunk után, és a melyet mi elfajult gyermekek, elfelejtjük, ha reánk kiált: „Segítség! én a halállal küszködök! Segítség! — meghalok! „

„Oh én már régen megnyitottam füleimet ezen panasos daluk, melyet Franciaország kimerültsége beszél el. „Nem lehet többet adni!” mondja Colbert, 1681-ben; és ő maga is meghal, miután e szöveget kimondotta, melyek utolsó sóhajának lelepleztek az intendánsok, kik a rosztat elkövetik, — ezen rosszat és sajnájákat azt, emlékiratokat követelnek tőlük az ifjú burgondi herczeg részére, és elmondják nyilván, hogy ezen vidék negyedrészt elvesztette lakóinak — amaz harmadát — ez felét! Ez a hóherók által készített statisztikája a halálnak; pontosnak kell annak lenni.

„1608-ban csinálták ezen szomorú számolást. No s hát kilenc évvel később 1707 ben visszakivánczik ezen 1608 évbe. „Akkor” mondja egy tisztelőre méltó hivatalnok, Bois Gilbert nevű, — „akkor még volt olaj a lámpában . . . ma” teszi hozzá — „ma, az anyag hiánya miatt minden, végét érte! Tehát a per azok között megindul-e, akik fizetnek és azok között, kiknek nincs más teendőjük mint másokat megfizettetni.

hívás intéztetik. Kiváló gond az elvont lási utvonatra lesz fordítva.

4. A rendfentartásra a tiszoltóságok kérétek fel, önként értetvén, hogy a kelyfőváros értelmes polgárságáról felelőtel azonban a hetivásárnapjára, a rendközégek is utasittatnak a rendtartás. Az udvari menet előtt diszlovakok fogad a rendre felügyelni.

5. A város végen „Isten hozta” felirattal diadalkaput állíttat fel a melyet magyar nemzeti, belga- és holland-burg-ház színeit viselő lobogókkal díszít fel. —

6. A pályaudvar külső díszítését, közli, míg az indóház belső részét az ékítéséről az állomásfőnök gondoskodik.

7. A pályaudvarra csak is a díszesek és az ezen célra kibocsátott külön belépti jegyekkel ellátott emberek bocsáttatnak be a rendezőség által a szerfeletti tolongásnak eleje véig.

8 Rudolf koronaherczeg és Stefánia koronaherczegnő öfensegeiket a város mezei küldöttség élén Maros-Vásárhely szabad királyi város és Marostörökmegye közönsége nevében Béli Gergely főispán ur fogadja és fejezi ki a legbódolattaljeszt alattalói tiszteletét.

9. Stefánia főherczegnőnek 12 feletrő hába öltözött 10—12 éves kis leány virágosokrot nyujt át. A kis leányok felkérésre Szabó István, a virágosokrot megrendelése Darkó Ákos rendező-bizottság tagokra bízottat.

10. Az önkéntes tüzoltó-egylet mezei kara az ünnepély omlése czéljából közreműködésére felkértek.

Ime ezek azon főbb pontozatok, melyeket az ülésen tett jegyzeteimből, a főispán, a főpolgármester urak szíves személyes közleményei után közreadtatására. A megállapított programot teljes megfelelhet a kiváló ünnepélyes alkalomnak, cakhogy a kivitel sikere is koronahatára meg öfensegeik hódolatteljes elfogadásának ünnepélyességét!

Kerekes Sámuel.

— A „kacsa”. Hogy honnan ered a „hirlapi kacsa” kifejezés, erről egy dős zsurnaliszta ezeket írja.

„Történt egyszer, hogy egy barát tenyésztő, ki nagyon szeretett kísérletezni, tizenkét kacsat vett elő, melyek önmagukkal hizalt fel. A tizenkettőt közül ugyanis előbb egyet vagdalt szét s lakatta vele a többieket. A megmaradt tizenegy közül aztán megint elővette a leggyöngyösbeket s a többi tiznek adta a lálékul s ezt így folytatta mindaddig, csak egy maradt meg, melynek gyomrában a többi tizenegy el volt temetve. Ez az egyet aztán darabonkint etette meg magával s így ez megette önmagát. — Ez a mese aztán annyira jellemzőnek mutatott, hogy ha az emberek valami képtelenséget olvastak, mindjárt azt mondták: „hisz ez egész olyan, mint a kacsa története! hisz ez kacsa!”

„Valóban, szegény nép, itt van a per a per élet halálra te érted!”

„Halljátok Fenelont, Bois-Gilbert után; a Cambray-i éreket, nem megnyugtatóbb mint a normandiai hivatalnok.”

„A népek nem ügyenek immár mint emberek — mondja ő; „már mince megengedve az ő türelmükre számítani: a régi gép, az első ütökészre teljesen össze fog törni.

„Nyolczvan év folyt le, szegény nép, mióta a Jelemaque szerzője azt mondotta, és a régi gép, tart még most is, mert bekendek annak rugóit, saját izzadó góddal.

Nézzétek csak azt is, minő örök keletkezett Franciaországban, midőn XIV Lajos meghal! Nem azt kellett banni, hogy egy egyetlen ember éhezette ki az országot! Ki következik utána? Hozzána a jó Orleans herczeg az. Ez szerető a nép! a nép legalább ezt hiszi, igen; ő legelőbb is barátja Angliának, és ő még Angliánál elárúsítja becsületünket kerekdedimünket, sőt még állami titkainkat is, aztán meghal és 750 millióval több adósságot hagy hátra.

„Ha én nép volnék, — mondá a Regens, — bizonyosan fellázadnám!”

„Midőn aztán azt felelte nekik, — hogy a nép valóban fellázadott, akkor kiáltá;

(Folyt. köv.)

UJ DON

* A választott headott felszólalásokhoz központi választott városi jegyzői hivatalomban közszemlére 30 ig kitéve vannak

* Hymen. — Körben ismert Filipes és szép leánya jegyet Sárközy birtokossal.

* Alsó ipartáti miniszter iparis minden olyan város iparos tanuló van. (Tanulók száma majdnagyvárosok közt) Kola a miniszter legszervezettebbek

* József főherczegnővel utazott el két fogatot rendelés, s a főherczegnő indóházhoz, az összejelzése közben.

* A mai haderő közönséget esztendőre az utcára a városból bevonuló katonai csapatban vonulást legátavolabbit polgáry egy utcán esztendőre átvonulási. A legátavolabbit, ezt követően zenekar játszott. A trombiták pergése és a haj ídézett elő.

* Az új egyetemes hó 1 én tegnap, hogy az ez a pénzjegyek mennyiség mathatni. De illeték pénzjegyek kiadását halasztani, s inkább kát is egy ideig megak, úgy mint az az ananl törtent.

* Színházunk nagy érdeklődés mutat, mi kétségtelenül kedves a színidény jól fogad körében igen jó hatgatónak lapunkban kámfelől, sajnálkozással, hogy a színház zasságtörési franczia mely lehet Sardou V hatasos drámája, de a gyar szini iradalom pedig, prológunk a hazai darabokra s Vajjon nem volna e város magyar színházban”-nal megnyitni, világszépírodalom nyire jogosult ez a nek tartjuk bizonyos szívesen megnézzük, ház és debreczeni közt tartjuk meg egyezked hazai, egy valóóságos tekintetben nagyszerű nyitva a színidény. A ömaga érdekében tevéseg kívánalmait figyel

* A „Bika” új rendkívül díszesen a baton délután fog uatattai. Bővebben hirdetéső a megnyitásra!

* Két új üstökös, hogy az ottani csillag tőkös hire érkezett. A fedezte fel Tashvilleben amerika), a másikat C ban. Az utóbbi szabad és Cruls azt gyantítja, féle 1812-iki üstökösök érkezését 1882—85 re tőkös hajnalban látható

* Honvédygyak véd gyalog-dandár ez Debreczenben tartatnak je. Parancsnok: mádi redes. Vezérkari tiszt: nyai Imre főhadnagy. rossy Lajos hadnagy. feidandár parancsnoka magy: megalakult a 4 óaljból. A 4 ik féld

UJDONSÁGOK.

* A választói névjegyzék ellen beadott felszólalások és észrevételek felett hozott központi választmányi határozatok a városi jegyzői hivatalban a törvény értelmében közszemlére f. é. szept. 20-ikától 30 ig kitéve vannak.

* Hymen. — Városunkban széles körben ismert Filótás Ferencz ur kedves és szép leánya Irén tegnap váltott jegyet Sárközy István helybeli föld-birtokossal.

* Alsó ipariskolák. A közoktatási miniszter ipariskolákat akar szervezni minden olyan városban, ahol 100-nál több iparos tanuló van. Debreczenben az iparos tanulóknak száma majdnem ezer; (legtöbb a nagyvárosok közt) A debreczeni iparos iskola a miniszter nyilatkozata szerint a legszervezettebbek egyike.

* József főherczeg a tegnap estonattal utazott el városunkból. A város két fogatot rendelt a „Bika“ szálloda elé, s a főherczeg azok egyikén ment az indóházhoz, az összegyűlt nagy közönség éljenzése közben.

* A mai hadgyakorlat. — Ropant közönséget esalt ma délelben 12 órakor az utcára a városba a hadgyakorlatról bevonuló katonaság szép látványa. Az egy csapatban vonuló katonaság a város két legtavolabbi pontját beérte, úgy, hogy egy-egy utcán csaknem félórát tartott az átvonulás. A legénység élen a tisztikar lovagolt, ezt követően pedig a katonai zenekar játszott. A zene, a dobok és trombiták pergése és harsogása roppant zajt idézett elő.

* Az új egy frtos bankjegyek október hó 1 én fognak kiadni dacára annak, hogy az ez időben szükségelendő pénzjegyek mennyisége aligha fog kinyomathatni. De illetékes körökben az új pénzjegyek kiadását nem akarják tovább halasztani, s inkább a régi egyforintosokat is egy ideig még forgalomban hagyják, úgy mint az az új 5 frtosok kiadatalánál történt.

* Színházunk megnyitása iránt nagy érdeklődés mutatkozik városunkban, mi kétségtelenül kedvező előjel arra, hogy a színdény jól fog sikerülni. A közönség körében igen jó hatást keltett az igazgatónak lapunkban közzé tett cikke, de másfelől, sajnálkozásuknak adnak kifejezést, hogy a színház megnyitása egy házasságtörési francia drámával történik, mely lehet Sardou Viktornak igen kitünő, hatásos drámája, de végre is nem a magyar színi irodalom terméke. Krecsányi pedig, prólognak tekinthető cikkében, a hazai darabokra súlyt fektetni ígér. — Vajjon nem volna e helyes a legmagyarabb város magyar színházát például e „Bankbán“-nal megnyitni, mely drága kincse a viláig szépirodalomnak is! Hogy menyira jogosult ez az óhajlás, azt mi főönek tartjuk bizonyítgatni. Mi „Odettet“ szívesen megnéznük, de a debreczeni színház és debreczeni közönség méltóságával azt tartjuk megegyezőnek, ha egy igazán hazai, egy valóóság hazafiai és minden tekintetben nagyszerű darabbal lesz megnyitva a színdény. A szinagazgató ur csak önmaga érdekében tesz jót, ha a közönség kívánalmait figyelembe tartja.

* A „Bika“ új kávéháza, mely rendkívül diszezen van berendezve, szombaton délután fog ünnepélyesen megnyitástulni. Bővebben hirdetesí rovatunkban van szó a megnyitásról.

* Két új üstökös. Bécsből írják, hogy az ottani csillagvizsgálóba két új üstökös hiro érkezett. Az egyiket Barnard fedezte fel Tashvilleben, (Tennessee, Észak-amerika), a másikat Cruls Rio de Janeiro ban. Az utóbbi szabad szemmel is látható és Cruls azt gyanítja, hogy azonos a Pous-féle 1812-iki üstökösével, melynek visszaérkezését 1882—85 re tettek. Mindkét üstökös hajnalban látható.

* Honvédgyakorlatok. A 80. honvéd gyalog-dandár ez évi őszi gyakorlatai Debreczenben tartatnak. A dandár hadrendje. Parancsnok: mádi Kovács György ezredes. Vezérkari tiszt: nagyváradai Baranyai Imre főhadnagy. Parancsértiszt: Járossy Lajos hadnagy. Gyalogság: 43-ik feldandár parancsnoka: Becsey Antal őrnagy; megalakult a 42. 45 és 46-ik zászlóaljából. A 4-ik feldandár parancsnoka

Reviczky István őrnagy, megalakult a 9. 10 és 12-ik zászlóaljakból. A dandárhoz be van osztva a 2-ik honvéd huszárezred II-ik osztálya két századdal és a cs. kir. XIII. számú tüzér ezred 5 nehéz lövege 4 löveggel. E hó 18 án a dandár gyakorlata Gybczy Béla altábornagy az I-6 honvédkerület parancsnoka is jelen volt, ki még néhány gyakorlatot fog megismélni.

* A Petőfi szobrot, ma adták fel Bécsben, minélfogva a szobor holnapután Budapestre érkezik. A bronzöntvény Ybl Miklós építész megbízottjainak felügyelete alatt fogják a Petőfi-terre szállítani, a hol Huszár Adolf szobrász és a Bécsből e célra Budapestre jövő Turbin Károly rögtön hozzáfognak annak felállításához, melynek megtörténte után a szobrot ismét elzárják. A talapat közé helyezendő bronzszorú hétéfőn érkezik Budapestre. A koszorut megérkezése után szintén rögtön elhelyezik. A talapat két oldalára jövő főirat véssébehez már hozzá fogtak és a napokban befejezik. A tér szabályozását, a fővárosi tanács utasítása folytán, már megkezdték.

* Választási mozgalmak a főiskolában. A különböző társulatok hivatalainak betöltése a főisk. kebelében oly nagy hullámokat szokott verni minden iskolai életben, mint akár egy képviselőválasztás. Két három jelölt is sikra száll ilyenkor egymással, az itjuság pedig minden erejét megfeszíti, hogy ki ki a maga jelöltjét győzelemre segítse. Ennek aztán áldásos sikere abban nyilvánul, hogy ilyenkor sokkal több tag karolja fel egyik vagy másik együletnek az ügyét, mint rendes körülmények között. Idáig már két egyület alakult meg, u. m. az olvasó egyület és a jogász segélyező egyület, s e kettőnek megalakulásával ismét visszatért minden a régi mederbe, s a fel keült szelvedélek lecsillapultak, mert ezeknél szoktak a legelcseregettebb küzdelmek vívatni. Olvasó együleti könyvtárnokka három jelölt közül Gressner Imre 4 éves bitanhallgató választatott meg általános szavazattöbbséggel, a jogász segélyező egyület elnökévé pedig Magos György 4 joghallgató egyhangulag. A többi nivalatnokok előbbinél: einök Dicsőti József sénior, al-einök Fiók Károly s. tanár, főjegyző Révész Kálmán 4 th, aljegyző Magos Ferencz 3 th. utóbbinál kvírtarok Vattai Béla 4 jh. Val. tagok: jogtud. szaktanár: ról: Megyeri Pál és Koricsanszki Sándor 4 jh-tök. áll. tud. szakf ról Lubi Zsigmond, Nánási Endre 3 jh. II od evról Nagy Kálmán, Benedek János, I evról Frater Géza, Kiss Ernő. Valószínűleg még e hét folyamán fog megalakulni a magy. irodalmi, a hittanszaki önképző és segély a gyorsíró egyület, nemkülömben a közösen megalakítandó becsület test is.

* A nihilistákat Odesszában egymásután fogatja el az orosz kormány. A sz.-pétervári kormány biztos adatok nyomába jutott, hogy Odesszában a nihilisták egy egész telepét képeznek és nem mulik el nap, melyen elfogatások történének. Egy orosz konzuli hivatalnok fiat és több határőri és vasuti hivatalnokot a napokban azon gyanu folytán fogtak el, hogy résztvettek azon 200 font dinamit szállításában, mely az orosz határon néhány héttel ezelőtt feifedezettett, de onnan a rendőrség szemel elől eltűnt és mint gyanítják, egyenesen Moszkvába szállítottat. A dinamit-csempészetben, mint beszélük, a legtevékenyebb szerepet egy fiatal ember játszotta, ki Semionow Agafi név alatt több hónapig mint varrónő tartózkodott Odesszában, a nélkül, hogy valaki fölismerte volna. Midőn elfogtak, lakásában egy époly szerkezetű pokolgépet találtak, minőt Thomas Bremerhavenben akart egy hajón elszállítani. A fiatal ember lakásában ezenkívül több parókát, bajszokat és szakállakat találtak s midőn a rendőrök megparancsolták a fiatal embernek, hogy tegyen fel parókát és szakált, azonnal ráismertek azon emberre, ki velük több ízben érintkezett és a sz.-pétervári rendőrség titkos megbízottjának adta ki magát. A mult héten három letartóztatott nihilista szökött meg az odesszai börtönből, kik ellen már a végtárgyalás is ki volt tűzve, melyet ennek folytán természetesen nem lehetett megtartani. E szökés következtében a rendőrség újabb elfogatásokat eszközölt.

* A Kemény Zsigmond társaság szeptember havi gyűlésén, mely a mult vasárnap szept 17-én tartott meg, tagok és vendégek közepes számmal voltak jelen

mert a szép őszi vasárnap dlután, s a tűzoltók zenekara által hirdetett tézzenesokát a szabadba csalogatott azok közül is kik különben érdekel szokták kísérni az irodalmi mozzanatokat. Nyílt tilésben előszőr is Gönczi János coronkai ref. pap személyesen olvasta „fel székfoglalóul a „Gabusné asszony“ című rajzát. Ezután Sándor Kálmán r. t. olvasta fel dr. Tóth Sándornak, mint vendégnek az „Ördög pozdorja“ című elbeszélését a száz népeletből. Végül ismét Gönczi János olvasta fel „Feleségemnek“ című költeményét. Zárt tilésben folyó ügyek tárgyalattak.

* A Telegdiféle furdöntézőt holnapról kezdve ismét a t. közönség rendelkezésére áll.

* Farkas-csorda. Székelyhid vidékén már nemcsak egyes fenevadak, hanem egész csordák nyugtalanítják már a lakosságot, Az ottani lapok rendes rovatot vezetnek a garzdálkodásokról, melyeket a bestiák fenyes nappal is elkövetnek.

* Nadrag és hivatal. Dr. Walker Mária asszony már évek óta keres valami hivatali Newyorkban. Egyszer kaphatott volna is, de akkor az illető irodafőnök azt a feltételt szabta dr. Walker asszonynak, hogy mondjon le a férfi ruháról, melyekben addig járt és öitsön szoknyat. De Mária nem tudott megválni a nadragtól és inkább lemondott a hivatalról. Most azonban mégis keresztül vitte, hogy nadragban is járhat, hivatalt is kapott. Irnoknak alkalmazták egy kataszteri irodában, a nélkül, hogy fel kellene hagynia a férfi ruhák viselésével. A nadrag győzeime tehát teljes.

* A pápa milliokat örököl. Vicenzában a minap a jamborságáról bírhet Luigi Fagarazzo nevű gazdag agglégény halt meg, ki több millió lírara rugó összeg vagyonaat a pápára hagyta. Az egyetlen főtétel, mit ajándékaoz kötött, hogy halála napján a pápa bizonyos számu misét olvasson érte. Az elhunyt rokonai e végrendelet ellen pört indítanak, mivel azt állítják, hogy Luigi Fagarazzo elméje utóbbi időben meg volt zavarva.

* A kanibalizmus Borner szigetén. Bock Karoly híres utazó nemrég utazta Borneot s miként jelentéseiből kintunk, az ottani vadnépek között még mindig divik a kanibalizmus. E tekintetben a legfélelmetesebb a „Tring“ törzshöz tartozók, — kik az emberévet valóóság nyenczkedéssel özik, a mennyiben az agyvelőt, a kéz belsejét, a térd-darabokat legkedvesebb és legfinomabb eteleiknek tartják. Kedvenc mulatságaik közé tartozik a koponyavadaszt, mely különben vallászeriartas is. Születésnap, keresztelés, menyegző és temetés nem mehet véghez anélkül, hogy az ünnepegy fenének emelésére több vagy kevesebb ellenséges fejeket be ne szerezzenek. Ha egy dajak nőstíni akar mielőtt imadottjat elnyerné, hős tettet kell végrehajtania. Es minél több emberföt sikerül szereznie, annál nagyobb menyaszonyának és egész törzsének büszkesége és csodálata. Ha egy rzsada meghal, fejeket kei előteremteni bárhonnan is, miután a dajakok hite szerint az elhunytat áldozatai a más világon mint rabszolgák szolgálják. Az ifjak mindaddig nem viselhetnek mannd-t (kardot), mig arra hóstetteikkel magukat nem érdemesítik. A koponyavadaszt fegyverjátékokkal veszi kezdetét. Azután kora reggel az ellenséges faj ellen támadást intéznek; az elesetteknek levágják fejüket s azt tűznél megszártítván a főnököknek diadaljelvény képen átnyújtják. A nép megelégszik a halottak húsával. Az eltogottak rabszolgák lesznek, kiket egyes alkalmakkor szintén feláldoznak.

* Hajótörés. Egy Londonból érkezett távirat a következő borzasztó szerencsétlenséget jelenti: „Ázsia“ kanadai gőzös hajótörést szenvedett. Kilencvennyolcz ember a tengerbe fult. Bővebb részletek még hiányzanak.

* A harmadik egyetem ügyében Pozsonyban tartott tegnapi tanácskozásról felemlítjük, hogy a főispán Trefort miniszternek szept. 12-éről kelt következő levelét olvastatta fel: Méltóságos főispán ur! Válaszát f. hó 5-én kelt beces levelére csak azt ismételhetem, a mit már annyiszor hangsúlyoztam, hogy t. i. a harmadik egyetem felállítását szükségesnek tartom s igyekszem erről az országot meggyőzni, már csak azért is, mert a jogakadémia kérdését csak a harmadik egyetem felállításával lehet megoldani. Hogy hol állítassák fel ez egyetem, az iránt a parlament bölcsesége fog határozni. Ha azonban a katolikusok Pozsonyban, vagy a refor-

mátusok Debreczenben teljes egyetemet akarnának felállítani — mert nem teljes egyetem felállítására nem fog engedélyeztetni, akkor én az ügyet, ha az illetők a kor-mányhoz enzedélyért fordulnak, elő fogom terjeszteni a minisztertanácsnak. — s annak határozata alapján a koronának azzal a kéréssel, hogy azt alkotmány szerű tárgyalás végett az országgyűlés elé hozhassam; mert ép úgy mint az állami egyetemet, egy a felekezeti egyetemet is csak törvény alapján s a törvényhozás hozzájárulásával lehet létesíteni, s csak a törvényhozás szabhatja meg ama feltételeket, melyek alatt nem állami főiskola felállítását engedélyezi.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük m. hó végével lejárt, hogy újabb megrendeléseiket mielőbb megte-
tenni méltóztassanak.

Előfizetési árak:

Félévre	5 frt — kr.
Három óra	2 „ 50 „
Két óra	1 frt 80 „
Egy óra	1 frt — kr.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Az előfizetési pénzek és postai utalványok lapunk kiadóhivatalába, főpiacz, Vecsey-ház küldendők.

A „Debrecen“ kiadóhivatala.

VASUT.

Debreczenből indul:

N.-Várad—B.-pest felé d. e. 11 ó. 57 p.	este 9 ó.
Szatmár felé „	d. e. 4 ó. 15 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé „	d. e. 7 ó. 57 p.
„ „ „	d. u. 3 ó. 39 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapestről érke. d. e. 3 ó. 45 p.	„ d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmarról „	d. e. 11 ó. 27 p.
„ „ „	este 8 ó. 30 p.
Kassáról „	d. e. 11 ó. 42 p.
„ „ „	este 8 ó. 07 p.

— Budapesti tőzsde, szept. 21. — Ezüst frt —; cs. és kir. arany frt 5.65 kr; 20 francos arany frt 9.47 kr.

Szabó József, felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Első rangu egészségi és asztali viz.

Legtartalomdusabb bor- és lithion-forrás

SALVATOR

vastartalom nélkül, gazdag term. szén-savtartalommal.

Lipóczi forrás-igazgatóság Eperjesen.

Raktárak Debreczenben: Csanak József, Geréby Fülöp és Rickl J. Z. uraknál.

Főraktár: Edesky L., B.-pesten.

Kapható minden ásványviz kereskedésben és a legtöbb gyógyszerárban.

